

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w IX Liceum Ogólnokształcącym im. Klementyny Hoffmanowej w Warszawie
realizowany w roku szkolnym 2025/2026 w klasach pierwszych

1. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in.:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1043)

Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2024 r. poz. 781 ze zm.)

2. Główny cel realizacji doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym:

Celem doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów i możliwości, a także informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Treści programowe oraz cele szczegółowe:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego oraz osiągnięcia uczniów:

a. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

b. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

c. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

d. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Tematy/cele szczegółowe programu.

Uwaga. Wyłuszczonego drukiem zaznaczone zostały tematy rekomendowane do realizacji przez ORE – Ośrodek Rozwoju edukacji, to nie znaczy, że muszą być one bezwzględnie realizowane przez szkolnego doradcę zawodowego doradcę zawodowego.

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń: 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”); 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; 1.3 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej; 1.4 określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń: 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz drogach dojścia do nich w kontekście wyborów zawodowych; 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych; 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy; 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej; 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców; 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń: 3.1 analizuje możliwości uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; 3.3 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia; 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania dalszej nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń: 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery; 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji; 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami; 4.4 wskazuje korzyści wynikające z całonocnego doradztwa kariery.

5. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci.

Działania związane z doradztwem zawodowym w liceum ogólnokształcącym są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Przykłady działań (indywidualne, grupowe) kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z ww. obszarami;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;

- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- diagnozowanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami agencji zatrudnienia (poznawanie metod rekrutacji pracowników);
- prowadzenie kół zainteresowań i zajęć dodatkowych, np. rozwijających umiejętności społeczne (komunikacja, praca w grupie, itp.);
- organizowanie wizyt uczniów na targach pracy i targach edukacyjnych;
- organizowanie konkursów;
- udzielanie pomocy merytorycznej uczniom przygotowującym się do konkursów
- informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i za granicą (np. studia wyższe, kwalifikacyjne kursy zawodowe – KKZ);
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego);
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie;

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji koleżeńskich i otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rad pedagogicznych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku i lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, szkolne tablice informacyjne, e-dziennik);
- organizowanie warsztatów dla rodziców;
- włączanie rodziców, przedstawicieli różnych zawodów do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole poprzez spotkania i wycieczki zawodoznawcze, organizowanie imprez szkolnych związanych z doradztwem zawodowym.

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. festiwal zawodów). Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej. Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym skierowanych do rodziców oraz nauczycieli także odbywa się w formie grupowej i indywidualnej.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W liceum ogólnokształcącym w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Poniżej przedstawiono zakres działań w obszarze doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji Wewnętrznej Systemu Doradztwa:

ZADANIA:

Dyrektor: • odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym; • współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ; • wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi; • zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole; • wspomaga szkołę w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym

Doradca zawodowy: • określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej; • prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; • wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów; • systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym; • planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami; • gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia; • współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym; • wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ; • gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym; • współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy.

Wychowawcy: • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego; • włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego; • realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach

wychowawczych; • wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; • współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów: • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego; • współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów; • przygotowują uczniów do udziału w konkursach; • prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe; • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści: • określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; • włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; • współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów; • włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych • współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz: • współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego; • włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole: np. pielęgniarka: • współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; • udziela informacji w kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście wyborów zawodowych dokonywanych przez uczniów; • organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w przeznaczony do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych dla uczniów. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne np. w szkolnym centrum multimedialnym lub bibliotece. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w gabinecie lub pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego oraz dla uczniów.

Wypożyczenie doradcy zawodowego stanowią: • biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach,teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności • zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.); • materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.; • materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; • tablice (flipchart, ścienna, magnetyczna).

Sieć współpracy z instytucjami polega na:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PP-P):

- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego. Biblioteki pedagogiczne:
- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie oraz wydarzeniach, konferencjach, szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Centra Kształcenia Zawodowego (CKZ):

- organizowanie dla uczniów szkoleń i kursów zawodowych;
- przeprowadzanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- organizowanie szkoleń i kursów zawodowych dla nauczycieli;
- podejmowanie współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców;
- współorganizowanie targów edukacyjnych;
- organizowanie szkoleń i kursów dla uczniów;
- pomoc podczas rekrutacji uczniom zainteresowanym kontynuowaniem nauki po ukończeniu liceum ogólnokształcącego;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych dla uczniów.

Szkoły programowo wyższe:

- udzielanie informacji na temat kierunków kształcenia i zasad rekrutacji itp.
- organizowanie laboratoriów, wykładów i warsztatów rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie warsztatów z doradztwa zawodowego;
- organizowanie dni otwartych w szkołach lub na uczelniach;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie porad uczniom;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą;
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych np. dotyczących sytuacji na rynku pracy.

Ochotnicze Hufce Pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego:

- gromadzenie i udostępnianie ofert pracy, także ofert pracy sezonowej i krótkoterminowej;
- organizowanie giełd pracy i giełd zawodów;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- organizowanie szkoleń zawodowych dla uczniów.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego;
- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych;

Organizacje pozarządowe: • propagowanie idei wolontariatu; • umożliwianie uczniom doświadczania pracy; • realizowanie projektów edukacyjnych.

EWALUACJA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest monitorowany. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Stanowi on podstawę do okresowej ewaluacji i ewentualnych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala obszary, metody, zasady i harmonogram monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja może być przeprowadzana co roku lub po całym cyklu kształcenia (w zależności od potrzeb). Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

METODY, FORMY PRACY, TECHNIKI

- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja) wpływają na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu karier,
- wykład,
- pogadanka,
- warsztaty,
- prelekcje,
- burza mózgów,
- wycieczki tematyczne,
- indywidualne spotkania doradcze dla uczniów i rodziców.
- testy,
- ankiety,
- arkusz analizy
- kwestionariusze,

CZAS REALIZACJI

Od października 2025 r. w ustalone dni tygodnia - 10 zajęć w każdej z klas pierwszych. Cykl zajęć podzielony jest na półrocza, tzn. w pierwszym półroczu zajęcia ma część klas pierwszych, w drugim półroczu realizowane będą zajęcia w pozostałych klasach pierwszych. Uczniowie mogą również konsultować się indywidualnie z doradcą zawodowym.

SPRAWOZDANIA

Doradca zawodowy składa sprawozdanie z działalności doradczej na koniec roku szkolnego. Jeżeli wychowawcy/nauczyciele uczący w poszczególnych klasach prowadzili zajęcia z tematyki doradztwa zawodowego, również składają sprawozdanie na koniec roku szkolnego.